

UCHWAŁA NR L/501/2022
RADY MIASTA PRUSZCZ GDAŃSKI

z dnia 14 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023 - 2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 1005, poz. 1079, poz. 1561) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, poz. 1296, poz. 1981, poz. 2270; z 2022 r. poz. 1, poz. 66, poz. 1079, poz. 1692, poz. 1700, poz. 1967, poz. 2127, poz. 1812) Rada Miasta uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023 - 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pruszcza Gdańskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Małgorzata Czarnecka - Szafrąńska

Załącznik do uchwały Nr L/501/2022
Rady Miasta Pruszcz Gdański
z dnia 14 grudnia 2022 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA PRUSZCZ GDAŃSKI
NA LATA 2023-2030**

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII.....8

- 1. PODSTAWY PRAWNE.....8
- 2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE9

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA 15

- 1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA 15
- 2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ 15
- 3. DEMOGRAFIA 16
- 4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT 18
- 5. GOSPODARKA 18
- 6. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE 19
- 7. EDUKACJA I KULTURA 20
- 8. OCHRONA ZDROWIA..... 25
- 9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA..... 25
- 10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 26
- 11. POMOC SPOŁECZNA..... 27
- 12. BEZROBOCIE 37
- 13. BEZDOMNOŚĆ 38
- 14. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE 39
- 15. SYTUACJA DZIECKA..... 43
- 16. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH 46
- 17. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY 50
- 18. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY 51
- 19. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS 53
- 20. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH..... 56

III. PROGRAMOWANIE64

- 1. WIZJA I MISJA..... 65
- 2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ 66
- 3. PROGNOZA ZMIAN 83
- 4. RAMY FINANSOWE 86
- 5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA 87
- 6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA 87
- 7. PROGRAMY I PROJEKTY 89

UWAGI KOŃCOWE89

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański został opracowany na lata 2023-2030. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Koordinowanie prac mających na celu zbudowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 powierzono Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim. Zadaniem zespołu, który współpracował z Kierownikiem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Miasta Pruszcz Gdański do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Przystępując do opracowania dokumentu strategii, upowszechniono na stronach internetowych Urzędu Miasta i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej informację o przystąpieniu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W komunikacie zwrócono się z prośbą do mieszkańców o wypełnienie ankiet: „Problemy społeczne w opinii mieszkańców” oraz „Równość szans kobiet i mężczyzn”, zapraszając zarazem mieszkańców do wskazania najważniejszych problemów i potrzeb społecznych oraz zgłaszania pomysłów na ich rozwiązanie.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powstawał we współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z Ośrodkiem Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie, który udzielał merytorycznego wsparcia zarówno w procesie przygotowania narzędzi badawczych, jak i w opracowaniu dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad strategią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych realizuje ustawowy obowiązek nakreślony w art. 16b ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), które stanowią:

Art. 16b. 1. Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.

2. Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Art. 17. 1. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W opracowanym dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań prawnych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian, informacje na temat wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii, a także analizę ryzyka.

Na potrzeby opracowania dokumentu strategii przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w mieście, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet:

- „Równość szans kobiet i mężczyzn” – adresowana do mieszkańców,
- „Problemy społeczne w opinii mieszkańców” – adresowana do mieszkańców,
- „Problemy w środowisku szkolnym i rodzinnym uczniów” – adresowana do placówek oświatowych;

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy miasta oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 99 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 60% kobiet i 40% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 26-35 lat (18%), 36-45 lat (22%) i 46-55 lat (21%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiła grupa osób w wieku 56-65 lat i powyżej 65 lat (po 14%). Najmniejszy odsetek odnotowano w grupie wiekowej 20-25 lat (6%) oraz poniżej 20 lat (1%). Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 40% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia średniego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym i zasadniczym zawodowym (po 22%), podstawowym (6%) oraz gimnazjalnym (3%).

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w mieście, to 60% wszystkich respondentów mieszka na terenie miasta od urodzenia, a 40% uczestników badania zamieszkuje w mieście od 3 miesięcy do 40 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w mieście oraz problemów, jakie dotyczą jego mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
99	kobiety (60%)	poniżej 20 lat (1%)	od urodzenia (60%)	podstawowe (6%)
				gimnazjalne (3%)
		20-25 lat (6%)	od 3 miesięcy do 15 lat (15%)	zasadnicze zawodowe (22%)
		26-35 lat (18%)		średnie (40%)
		36-45 lat (22%)	od 20 do 40 lat (25%)	wyższe (22%)
		46-55 lat (21%)		
		56-65 lat (14%)		
		powyżej 65 lat (14%)		
		brak deklaracji (4%)		brak deklaracji (7%)

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, do analizy wykorzystano 98 arkuszy anonimowo wypełnionych ankiet. Wśród respondentów było 70% kobiet i 30% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat (po 17%), 36-45 lat (23%) oraz 46-55. Osoby w wieku 56-65 lat oraz powyżej 65 lat reprezentowane były przez 13% badanych. Najmniej licznie reprezentowane były osoby w wieku 20-25 lat (8%) oraz osoby poniżej 20 lat (2%). Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
98	kobiety (70%)	poniżej 20 lat (2%)	od urodzenia (60%)	podstawowe (4%)
				gimnazjalne (10%)
				zasadnicze zawodowe (20%)
				średnie (30%)
	mężczyźni (30%)	20-25 lat (8%)	od 2 do 50 lat (40%)	wyższe (24%)
		26-35 lat (17%)		
		36-45 lat (23%)		
		46-55 lat (17%)		
		56-65 lat powyżej 65 lat (po 13%)		
		brak deklaracji (7%)		
	brak deklaracji (12%)			

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na jej treść i realizację mają wpływ następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);
- uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M.P. 2021 poz. 843);
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES) – uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. 2019 poz. 2014).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 wskazuje problemy społeczne występujące w mieście, których niwelowanie lub rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych. Strategia prezentuje rozwiązania o charakterze systemowym, a jej realizacja pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W swej warstwie merytorycznej odnosi się do dokumentów, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono główne założenia programowe tych dokumentów.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich: „Unia innowacji”; „Młodzież w drodze”; „Europejska agenda cyfrowa”; „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”; „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”; „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”; „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. Już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w nim działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować

dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. Ta inicjatywa KE nazywana została w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego,

inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje,

wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - polska Cyfrowa,
 - kapitał ludzki,
 - bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - rozwój regionalny,
 - transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - kapitał społeczny,
 - sprawne państwo.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,

2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,

2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,

2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,

2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury:

- 3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,
- 3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,
- 3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 wyznacza cele rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, określa jego politykę przestrzenną oraz wskazuje kierunki rozwoju. Do najważniejszych wyzwań rozwojowych ujętych w dokumencie zaliczono:

- zwiększenie bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego;
- poszerzenie oferty oraz poprawa dostępności i jakości usług publicznych, w tym edukacyjnych;
- rozwój działań związanych z promocją zdrowia i profilaktyką zdrowotną;
- rozwój kapitału społecznego w oparciu o różnorodność kulturową, dziedzictwo oraz tradycje regionu;
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego i dróg publicznych;
- wzrost konkurencyjności gospodarczej, w tym aktywności eksportowej pomorskich przedsiębiorstw;
- wykorzystanie technologii cyfrowych w życiu codziennym, administracji publicznej i biznesie.

Strategia wskazuje trzy cele strategiczne, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym, które zostały uszczegółowione przez 12 celów operacyjnych.

Cel strategiczny 1. Trwale bezpieczeństwo.

Cele operacyjne:

- 1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe.
- 1.2 Bezpieczeństwo energetyczne.
- 1.3 Bezpieczeństwo zdrowotne.
- 1.4 Bezpieczeństwo cyfrowe.

Cel strategiczny 2. Otwarta wspólnota regionalna.

Cele operacyjne:

- 2.1 Fundamenty edukacji.
- 2.2 Wrażliwość społeczna.

2.3 Kapitał społeczny.

2.4 Mobilność.

Cel strategiczny 3. Odporna gospodarka.

Cele operacyjne:

3.1 Pozycja konkurencyjna.

3.2 Rynek pracy.

3.3 Oferta turystyczna i czasu wolnego.

3.4 Integracja z globalnym systemem transportowym.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Pruszcz Gdański jest gminą miejską, położoną w województwie pomorskim, w południowej części aglomeracji trójmiejskiej, w odległości ok. 10 km od centrum Gdańska, ok. 23 km od Sopotu i ok. 38 km od Gdyni.

Miasto zajmuje powierzchnię 16,5 km². Od strony północnej graniczy bezpośrednio z miastem Gdańsk, natomiast od pozostałych stron otoczone jest gminą wiejską Pruszcz Gdański. Miasto jest jedną z ośmiu jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład powiatu gdańskiego. Jest także siedzibą władz powiatu gdańskiego.

Na terenie miasta funkcjonuje 18 organizacji pozarządowych, które w spektrum swojego działania mają m.in. promowanie tradycji i kultury regionu, rozwój i integrację środowisk lokalnych, dbałość o bezpieczeństwo mieszkańców.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym mieszkańcom miasta Pruszcz Gdański zadano pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów miasta, czynników, które ograniczają jego możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić miasto bardziej przyjazne dla mieszkańców. Największe atuty miasta, zdaniem ankietowanych, związane są z dogodnym położeniem geograficznym oraz walorami przyrodniczymi tego regionu. Mieszkańcy pozytywnie ocenili zarządzanie miastem, organizację życia społecznego, a także promocję i wizerunek miasta. Ważnym obszarem, w którym dostrzeżono mocne strony, jest rynek pracy.

Identyfikując czynniki, które w największym stopniu ograniczają możliwości rozwojowe miasta, ankietowani wskazywali przede wszystkim na niezaspokojenie potrzeb w zakresie mieszkalnictwa, ochrony zdrowia i komunikacji. Ankietowani uznali również, że negatywny wpływ na jakość życia w mieście mają deficyty w infrastrukturze kulturalnej.

Wskazując działania, jakie należy podjąć, aby miasto uczynić bardziej atrakcyjnym i przyjaznym mieszkańcom, ankietowani wnioskowali o podejmowanie działań zachęcających do inwestowania, a także o rozwój strefy gospodarczej. Do istotnych potrzeb respondenci zaliczyli też zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach, wzbogacenie oferty kulturalnej oraz zwiększenie dostępu do miejsc spotkań umożliwiających atrakcyjne spędzanie wolnego czasu.

3. DEMOGRAFIA

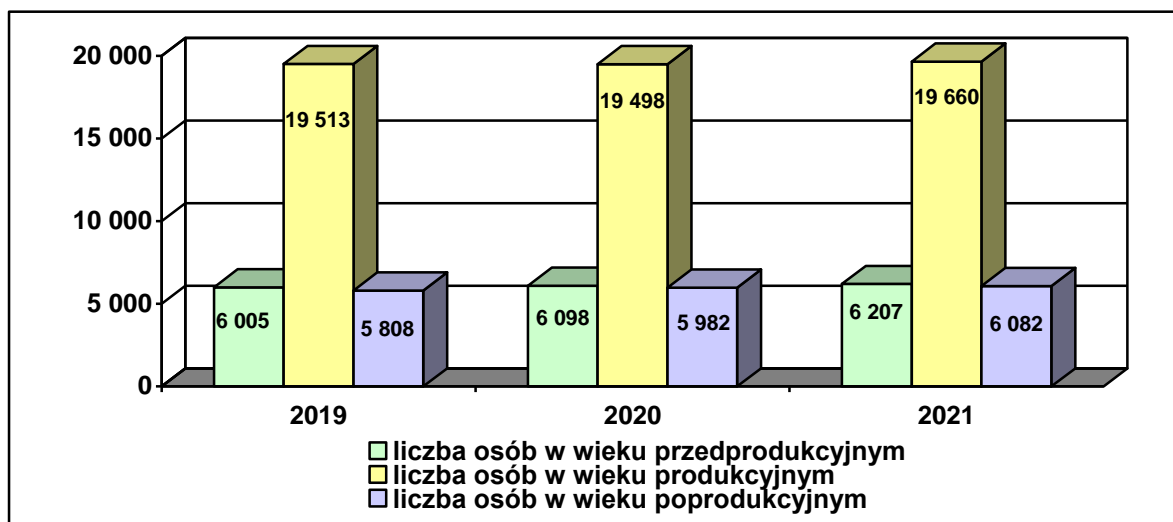
Na koniec 2021 r. miasto Pruszcz Gdański liczyło ogółem 31 949 mieszkańców, wśród których było 16 696 kobiet, które stanowiły 52,2% całej populacji miasta. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 1 936 osób na 1 km². Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej miasta przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	6 005	6 098	6 207
liczba osób w wieku produkcyjnym	19 513	19 498	19 660
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 808	5 982	6 082
ogółem	31 326	31 578	31 949

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2019-2021

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba urodzeń	406	391	300
liczba zgonów	232	281	316
przyrost naturalny	174	110	-16

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba zameldowanych osób spoza miasta	827	621	712
liczba osób wymeldowanych poza miasto	531	434	430
saldo migracji ogółem	296	187	282

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Analizując dane demograficzne można stwierdzić, iż w latach 2019-2021 ogólna liczba mieszkańców miasta z roku na rok wzrastała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zwiększała się zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i grupa starszych mieszkańców miasta, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym ulegała wahaniom.

W latach 2019-2020 liczba urodzeń była stale wyższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią, natomiast w 2021 r. przyrost naturalny był ujemny, bowiem liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów. Saldo migracji ludności miasta w latach 2019-2021 ulegało wahaniom i było stale dodatnie.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Przez obszar miasta Pruszcz Gdański przebiegają ważne szlaki komunikacji kołowej, do których w szczególności należy zaliczyć drogę wojewódzką nr 91 łączącą Gdańsk z Łodzią oraz Głuchów z Częstochową (przed wybudowaniem autostrady A1 oznaczona była numerem 1, stąd bywa nazywana „starą jedynką”) oraz pozostałe drogi krajowe: nr 227 o długości 18 km łączącą Pruszcz Gdański przez Cedry Wielkie z krajową „siódemką” w Cedrach Małych oraz nr 226 o długości 46 km łączącą Przejazdowo (DW501) z Hornikami Dolnymi, która jest elementem połączenia drogowego (DK7) – Pruszcz Gdański – Kościerzyna.

Uzupełnieniem szlaków komunikacji kołowej są drogi powiatowe i gminne. Bardzo istotnym elementem infrastruktury drogowej jest rozpoczynająca się na przedmieściu Pruszcza Gdańskiego obwodnica trójmiejska (S6) oraz mająca tu swój początek autostrada A1. Ponadto w 2011 r. oddano do użytku oczekiwaną od wielu lat obwodnicę miasta.

Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 9 (Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny), będąca częścią magistrali kolejowej E65 Gdańsk – Warszawa – Katowice, która wchodzi w skład europejskich linii kolejowych na terenie Polski. Na stacji Pruszcz Gdański zatrzymują się wszystkie pociągi osobowe oraz nieliczne pociągi interREGIO.

W odległości 25 kilometrów od miasta znajduje się Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy, do którego szybki i wygodny dojazd zapewnia obwodnica Trójmiasta.

5. GOSPODARKA

Miejski charakter Pruszcza Gdańskiego determinuje jego gospodarkę opartą na przemyśle lekkim, rzemiośle, usługach oraz małych firmach produkcyjno-handlowych. Grunty rolne utraciły swoją funkcję w wyniku postępu inwestycyjnego (rozwój budownictwa jednorodzinnego, rzemiosła i drobnej wytwórczości).

Tereny zabudowane obejmują obszar 7,14 km², co stanowi 43,4% ogółu powierzchni miasta. Obszary użytkowane rolniczo położone są w północnej części miasta, głównie w strefie agroekologicznej Żuław. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w mieście.

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

zakres danych	liczba ha
powierzchnia gminy ogółem	1 652
powierzchnia użytków rolnych ogółem	500
powierzchnia lasów i gruntów leśnych	41
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	1 111

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

W latach 2019-2021 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie miasta rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców miasta przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Aktywność gospodarcza mieszkańców miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem (według stanu na koniec roku)	4 847	5 132	5 453
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	3 790	4 035	4 319

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych statystycznych GUS-u w 2021 r. zarejestrowano 498 nowych podmiotów, a 256 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Wiodącymi gałęziami gospodarki w mieście Pruszcz Gdański były: handel hurtowy i detaliczny, budownictwo oraz pozostała działalność usługowa.

6. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2021 r. miasto posiadało w swych zasobach 540 mieszkań komunalnych, o łącznej powierzchni 21 643 m², w których zamieszkiwało 1 327 osób. Miasto dysponowało 43 mieszkaniami socjalnymi o łącznej powierzchni 1 411 m², w których zamieszkiwało 90 osób. Dane dotyczące zasobów mieszkaniowych miasta Pruszcz Gdański zawiera poniższa tabela.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba mieszkań komunalnych	579	564	540
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	23 251	22 691	21 643
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	1 407	1 369	1 327
liczba mieszkań socjalnych	40	38	43
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	1 308	1 269	1 411
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	86	85	90

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. Do czerwca 2022 roku dodatki mieszkaniowe były przyznawane przez Urząd Miasta Pruszcz Gdański, natomiast od lipca 2022 r. przez MOPS w Pruszczu Gdańskim. Dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	774	780	806
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	4 644	4 677	4 835
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	1 394 452	1 515 704	1 631 454

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

7. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2021/2022 w mieście funkcjonowało 27 placówek systemu oświaty, w tym: 17 placówek wychowania przedszkolnego, 8 szkół podstawowych oraz 2 szkoły ponadpodstawowe. Ponadto funkcjonowało także 13 instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym: 12 żłobków i 1 klub dziecięcy. Dane w tym zakresie prezentują tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 10. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2021/2022

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	13	405	69
w tym prowadzone przez miasto	3	170	37
w tym prowadzone przez inne podmioty	10	235	32

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Tabela 11. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście w roku szkolnym 2021/2022

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego (przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach, punkty przedszkolne)	17	1 941	227
w tym przedszkola	9	1 112	113
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	714	62

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Tabela 12. Placówki oświatowe w mieście w roku szkolnym 2021/2022

typ placówki	liczba placówek	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	8	4 642	489
szkoły ponadpodstawowe	2	692	61

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Tabela 13. Wykaz przedszkoli i szkół działających w mieście w roku szkolnym 2021/2022

lp.	nazwa placówki	adres
1.	Przedszkole Publiczne im. Janusza Korczaka	ul. Kossaka 15, 83-000 Pruszcz Gdański
2.	Przedszkole Publiczne „Geniusz”	ul. Obrońców Wybrzeża 31, 83-000 Pruszcz Gdański
3.	Przedszkole Publiczne Nr 3 im. Kubusia Puchatka	ul. Niepodległości 10, 83-000 Pruszcz Gdański
4.	Publiczne Przedszkole „Nad Rzeczką”	ul. Podkomorzego 20, 83-000 Pruszcz Gdański
5.	Publiczne Przedszkole „Czwóreczka”	ul. Jana Kasprowicza 25, 83-000 Pruszcz Gdański
6.	Przedszkole Prywatne „Promyczek”	ul. Władysława Jagiełły 5, 83-000 Pruszcz Gdański
7.	Niepubliczne Przedszkole „Bursztynek”	ul. Pawła Edmunda Strzeleckiego 4,

		ul. Eugeniusza Romera 3, 83-000 Pruszcz Gdański
8.	Przedszkole Niepubliczne „Radosna Iskierka”	ul. Czesława Miłosza 21, 83-000 Pruszcz Gdański
9.	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Karolcia i Piotruś”	ul. Spokojna 2, 83-000 Pruszcz Gdański
10.	Integracyjny Punkt Przedszkolny „Tuptusie”	ul. Grunwaldzka 73/1, 83-000 Pruszcz Gdański
11.	Integracyjny Punkt Przedszkolny „Akademia Rozwoju”	ul. Korzeniowskiego 66, 83-000 Pruszcz Gdański
12.	Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Niebieski Koralek”	ul. Spokojna 2, 83-000 Pruszcz Gdański
13.	Niepubliczny Integracyjno-Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Lawendowy Król”	ul. Niepodległości 10A, 83-000 Pruszcz Gdański
14.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 im. Marii Konopnickiej	ul. Juliana Ursyna Niemcewicza 1, 83-000 Pruszcz Gdański
15.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika	ul. Tysiąclecia 5, 83-000 Pruszcz Gdański
16.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Matejki	ul. Jana Matejki 1, 83-000 Pruszcz Gdański
17.	Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Ignacego Jana Paderewskiego	ul. Jana Kasprowicza 16, 83-000 Pruszcz Gdański
18.	Katolicka Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. św. Jana Pawła II	ul. Wojska Polskiego 8, 83-000 Pruszcz Gdański
19.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Akademia Montessori	ul. Mikołaja Kopernika 65, 83-000 Pruszcz Gdański
20.	Szkoła Podstawowa Akademia Dobrej Edukacji	ul. Jana Kochanowskiego 2, 83-000 Pruszcz Gdański
21.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Integracyjna „Lawendowy Król”	ul. Powstańców Warszawy 81D, 83-000 Pruszcz Gdański
22.	Zespół Szkół Ogrodniczych i Ogólnokształcących	ul. Wojska Polskiego 4, 83 – 000 Pruszcz Gdański

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

W Pruszczu Gdańskim funkcjonuje Centrum Kultury i Sportu, które jest główną instytucją powołaną do krzewienia kultury i sportu na terenie miasta, organizującą szereg imprez kulturalnych i sportowych przeznaczonych dla wszystkich grup wiekowych. Skupia się na organizowaniu wystaw, wernisaży, przedsięwzięć teatralnych, koncertów, zawodów sportowych i turniejów. W ramach CKiS funkcjonuje również Kino na Bursztynowym Szlaku. Posiada widownię z 92 wygodnymi miejscami siedzącymi, w tym jednym przystosowanym do potrzeb osób

z niepełnosprawnością. W kinie można zobaczyć światowej klasy filmy, wziąć udział w koncercie czy występie kabaretu. Sala kina mieści się w budynku Centrum Kultury i Sportu przy ul. Chopina 34 w Pruszczu Gdańskim.

Na terenie miasta funkcjonuje Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, która jest samorządową instytucją kultury, działającą na rzecz społeczności lokalnej miasta poprzez gromadzenie, opracowanie i udostępnianie źródeł i zasobów wiedzy. Celem placówki jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, upowszechnianie wiedzy oraz wspomaganie rozwoju edukacji i kultury.

Dane na temat funkcjonujących w mieście placówek kultury przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 14. Placówki kultury w mieście w 2021 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	23 265	18
biblioteki i filie	1	30 993	9
muzea i skanseny	2	18 332	10

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

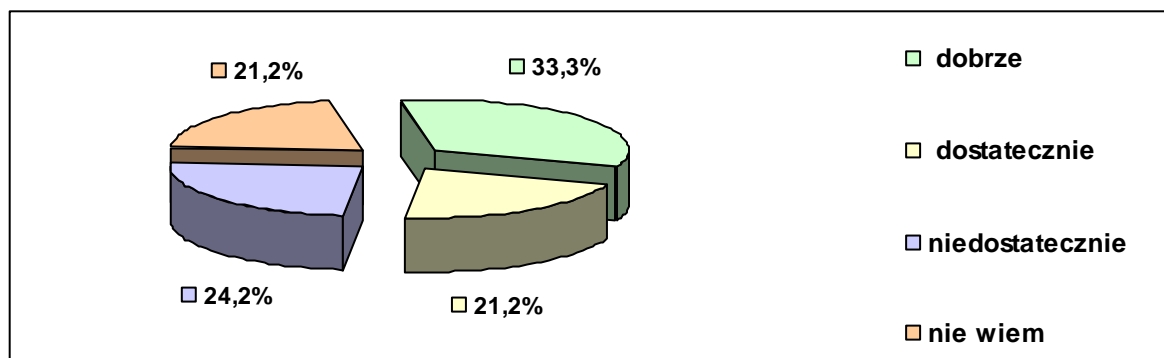
Tabela 15. Wykaz placówek kultury w 2021 r.

lp.	nazwa placówki	adres
1.	Centrum Kultury i Sportu	ul. Fryderyka Chopina 34, 83-000 Pruszcz Gdański
2.	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna	ul. Wojska Polskiego 34, 83-000 Pruszcz Gdański
3.	Dom Wiedemanna	ul. Krótka 6, 83-000 Pruszcz Gdański
4.	Rekonstrukcja osady handlowej z okresu wpływów rzymskich Faktoria	ul. Zastawna, 83-000 Pruszcz Gdański
5.	Amfiteatr Międzynarodowego Bałtyckiego Parku Kulturowego Faktoria	

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Według 54,5% ankietowanych oferta edukacyjna w mieście jest dobra lub dostateczna. Jednocześnie 24,2% badanych przyznało, że jest ona niedostateczna, a 21,2% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

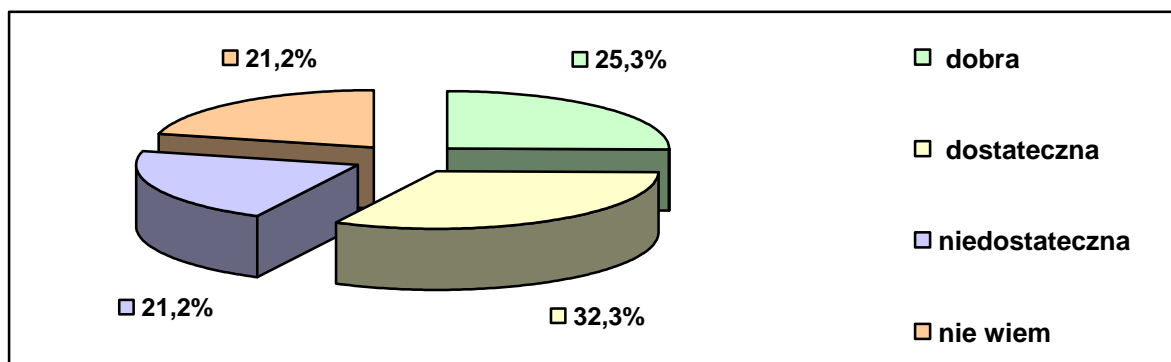
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ilość miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w Pruszczu Gdańskim w ostatnich latach cyklicznie rośnie i obecnie wynosi 405. W ostatnich pięciu latach miasto Pruszcz Gdański uruchomiło dodatkowo 130 miejsc w Miejskim Żłobku Nr 1 „Króla Maciusia”. Spada natomiast liczba urodzeń, która w ostatnich trzech latach wynosiła odpowiednio w 2019 roku 406 urodzeń, w 2020 roku było to 391 urodzeń, natomiast w 2021 roku już tylko 300 urodzeń. W związku z powyższym można stwierdzić, że miasto Pruszcz Gdański jest w stanie zaspokoić potrzeby mieszkańców w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Według większości respondentów oferta opieki przedszkolnej jest wystarczająca lub nie potrafili jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Systematycznie zwiększająca się w Pruszczu Gdańskim baza placówek zapewniających opiekę przedszkolną zaspokaja potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Według 32,3% ankietowanych oferta kulturalna jest dostateczna, a kolejne 25,3% badanych przyznało, że jest dobra. Przeciwnego zdania było 21,2% respondentów, zdania w tej sprawie nie wyraziło ponad 21% ankietowanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 3. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

8. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie miasta w 2021 r. funkcjonowały 24 zakłady opieki zdrowotnej, prowadzone były 2 prywatne praktyki lekarskie oraz działało 14 aptek. Dane zawarto w poniższej tabeli.

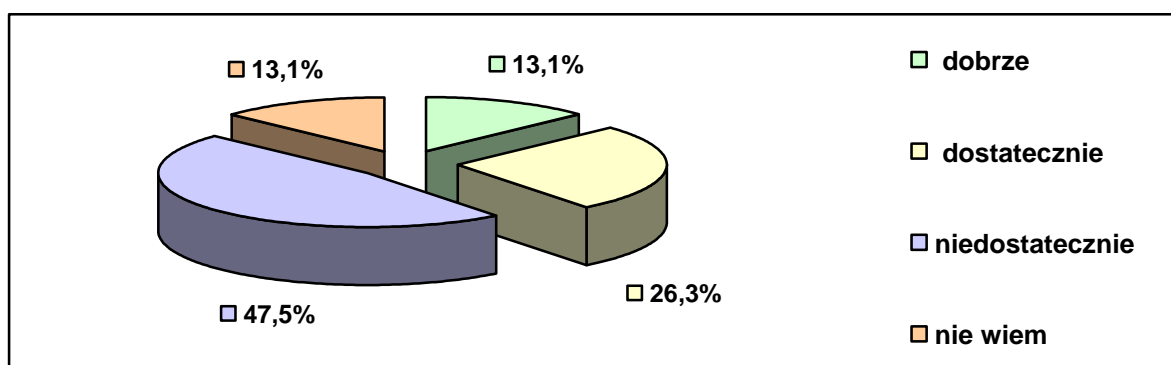
Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w mieście w 2021 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	24
zakłady opieki zdrowotnej	8
prywatne praktyki lekarskie	2
liczba aptek i punktów aptecznych	14

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w mieście ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

47,5% ankietowanych negatywnie oceniło ofertę w zakresie ochrony zdrowia w mieście. Przeciwnego zdania było 39,4% respondentów, opinii w tej sprawie nie wyraziło 13,1% ankietowanych.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w mieście Pruszcz Gdański służą obiekty sportowo-rekreacyjne zlokalizowane na jego terenie. Aktywność fizyczną umożliwiają m.in. boiska sportowe i sale gimnastyczne w szkołach, plenerowe strefy aktywności oraz place zabaw. Na bazę sportowo-rekreacyjną miasta składają się: Centrum Kultury i Sportu, Stadion Miejski, Skatepark, boisko do piłki plażowej, boisko

wielofunkcyjne, Park Trampolin oraz siłownię na świeżym powietrzu. Propagowaniem kultury fizycznej w mieście zajmują się również działające na jego terenie kluby sportowe.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w mieście zawierają poniższe tabele.

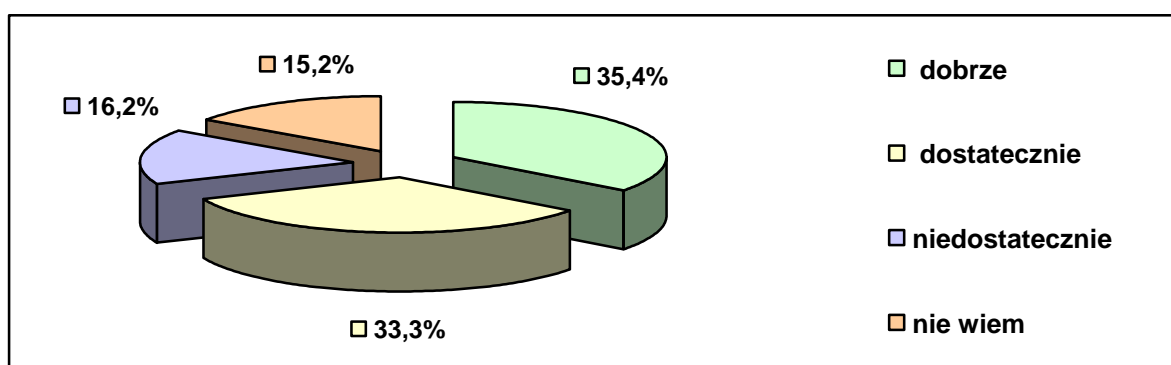
Tabela 17. Sport i rekreacja w 2021 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	8
kluby sportowe	16
w tym uczniowskie kluby sportowe	9

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w mieście. Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy doceniają podejmowane działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez uczestników badania, bowiem 68,7% ankietowanych uznało ją za dobrą lub dostateczną. Natomiast 16,2% badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

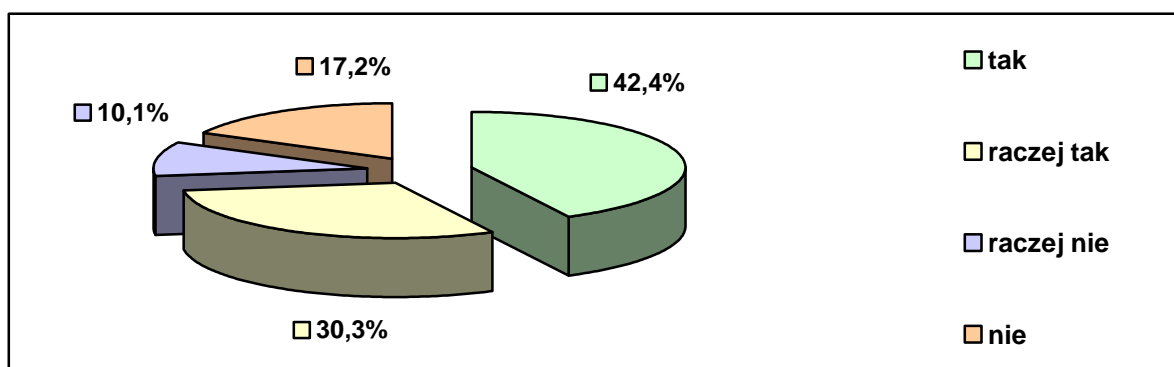
Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Pruszczu Gdańskim, w latach 2019-2021 na terenie miasta stwierdzono ogółem: 1 731 przestępstw w 2019 r., 1 212 przestępstw w 2020 r. i 984 przestępstwa w 2021 r. Odnotowano odpowiednio: 5, 11 i 9

przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa przeciwko mieniu – 685 przypadków w 2021 r. (o 240 mniej w porównaniu z 2020 r.), przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 60 przypadków (o 24 więcej w porównaniu z 2020 r.), przestępstwa przeciwko wolności – 39 przypadków (o 8 więcej w porównaniu z 2020 r.), przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – 33 przypadki (brak zmian w porównaniu z 2020 r.), 26 przypadków z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (o 12 więcej w porównaniu z 2020 r.), przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów – 21 przypadków (o 421 mniej w porównaniu z 2020 r.) oraz przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu – 14 przypadków (o 1 mniej w porównaniu z 2020 r.).

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Pruszczu Gdańskim przeprowadzali na terenie miasta interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2019 r. zostało wszczętych 47 procedur, w 2020 r. – 36 i w 2021 r. – 47. W tym funkcjonariusze Policji wszczęli w 2019 r. 25 procedur, w 2020 r. – 15, natomiast w 2021 r. – 25.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom miasta pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość ankietowanych stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

11. POMOC SPOŁECZNA

Z końcem 2021 r. kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim stanowiło 42 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku,

potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 18. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów
kadra kierownicza	6
pracownicy socjalni	11
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	5
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–
pozostali pracownicy	21

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Tabela 19. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	6	10	
	wyższe niekierunkowe	0	0	
	uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego	0	1	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	4	0
		w trakcie realizacji	0	0
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny	posiadany	0	0
		w trakcie realizacji	0	0
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownik socjalny	posiadany	0	0
		w trakcie realizacji	0	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2021 r. w Pruszczu Gdańskim na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 904 mieszkańców oraz 45 rodzin objętych pracą socjalną.

Z końcem 2021 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadało 6 osób z kadry kierowniczej oraz 10 pracowników socjalnych. Dodatkowo 4 osoby z kadry kierowniczej posiadały specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2019-2021 w Pruszczu Gdańskim na pomoc jego mieszkańcom oraz dotyczące liczby mieszkańców miasta objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w tym okresie.

Tabela 20. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2019-2021

wielkość wydatków (w zł)	2019	2020	2021
ogółem (dział 852)	52 599 285	64 038 431	65 333 904
w tym na świadczenia pomocy społecznej	46 315 238	57 073 459	58 229 062

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Tabela 21. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	540	468	412
liczba rodzin	449	401	364
liczba osób w rodzinach	873	786	687
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	2,79%	2,49%	2,15%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Wartość środków przeznaczanych w mieście na pomoc społeczną w analizowanym okresie wzrastała.

Kolejna tabela prezentuje informacje na temat wieku odbiorców pomocy społecznej w 2021 r.

Tabela 22. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2021 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	5
18-25 lat	29
26-35 lat	95
36-45 lat	143
46-55 lat	85
56-65 lat	99
66 lat i więcej	163
razem	619

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS pomocą społeczną w 2021 r. wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w wieku 66 lat i więcej. Kolejną grupę stanowiły osoby w wieku 36-45 lat, a następną osoby w wieku 56-65 lat. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021

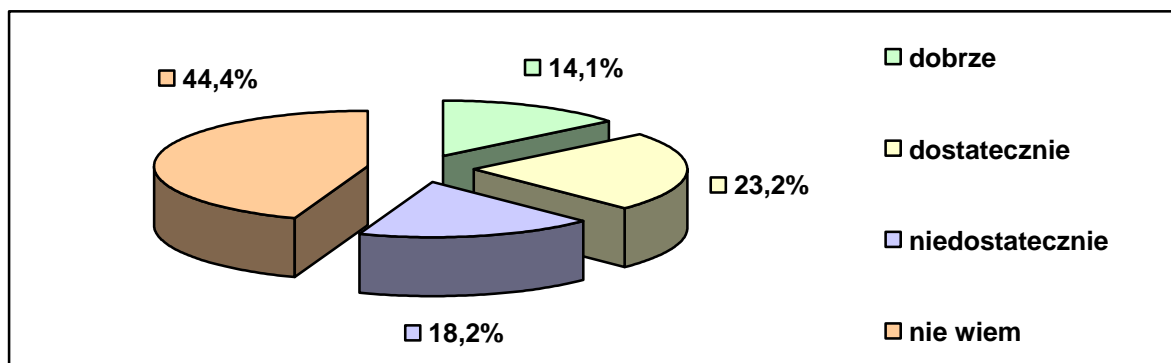
powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
ubóstwo	226	210	198	445	402	373
bezdomność	21	20	24	23	20	24
potrzeba ochrony macierzyństwa	32	33	20	157	164	108
bezrobocie	69	76	79	200	219	217
niepełnosprawność	259	226	211	439	394	353
długotrwała lub ciężka choroba	199	152	132	352	269	233
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	27	9	13	93	40	48
w tym rodziny niepełne	16	5	4	48	20	14
w tym rodziny wielodzietne	5	2	4	29	13	23
przemoc w rodzinie	10	4	6	36	10	19
alkoholizm	22	22	20	31	27	25
narkomania	5	1	2	5	5	5
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	8	6	19	17	8
zdarzenia losowe	0	3	0	0	10	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021 były niepełnosprawność, ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom miasta wsparcia ze strony pomocy społecznej były: bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W badaniach ankietowych poruszono kwestię oceny realizowanych w mieście działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. 37,3% badanych pozytywnie oceniło te działania. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało ponad 44% respondentów, a 18,2% badanych wyraziło negatywną opinię. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Forma oraz wysokość udzielanego wsparcia była dostosowana do potrzeb i oczekiwań rodzin z uwzględnieniem możliwości MOPS. Dane dotyczące form wsparcia za lata 2019-2021 przedstawia tabela.

Tabela 24. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2019-2021

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
pieniężna	317	285	246	313	281	245	644	595	505
rzeczowa	279	230	209	238	200	181	484	375	317
praca socjalna	X	X	X	580	451	498	1 108	723	992
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	368	124	9	716	368	23
schronienie	12	14	14	12	14	14	12	14	14
usługi opiekuńcze	56	48	47	56	48	46	67	57	55
specjalistyczne usługi opiekuńcze	15	16	11	15	16	11	55	59	43
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	39	38	34	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

W latach 2019-2021 na terenie miasta najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej oraz wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków. W mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc rzeczową (najczęściej była ona udzielana w postaci posiłku), przy czym liczba świadczeń w tym okresie spadała. Kolejnymi formami przyznanej pomocy były poradnictwo specjalistyczne oraz usługi opiekuńcze. W 2021 r. nastąpił znaczny spadek udzielonej pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, spowodowany rezygnacją z zatrudnienia osób świadczących ww. pomoc.

W rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć **kontrakt socjalny**, który jest umową wsparcia określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Kontrakt socjalny służy podejmowaniu wspólnych działań zmierzających do wyjścia z trudnej sytuacji życiowej oraz wzmacnianiu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. W analizowanym okresie na terenie miasta Pruszcz Gdański zawarto w 2019 roku 17 kontraktów socjalnych, w 2020 roku 9 i 10 kontraktów socjalnych w 2021 roku.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2021 r. z takiej formy pomocy skorzystało 15 rodzin. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w mieście.

Tabela 25. Asystenci rodziny w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	17	13	15
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	38	33	34
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	16	29	28
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	12 083	11 352	29 385,85

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 26. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób skierowanych do DPS	3	2	2
liczba osób przebywających w DPS	39	38	34

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Szczególną formą wspierania rodzin jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Karty Dużej Rodziny w mieście Pruszcz Gdański zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 27. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba wydanych kart	570	310	262
liczba rodzin objętych wsparciem	255	112	69
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	175	137	117

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim przyznawał mieszkańcom miasta **świadczenia rodzinne**. W latach 2019-2021 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, wzrastała, malała natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 28. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	7 973 820	8 214 383	8 685 906
liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 722	1 405	1 269

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Dane szczegółowe odnoszące się do świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Rodzaj i wysokość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2019-2021

rodzaj świadczenia	wielkość środków finansowych		
	2019	2020	2021
zasiłek rodzinny	2 929	2 375	2 161
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	51	53	155
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	120	74	50
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	113	130	128
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	306	236	290
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	925	775	713
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	326	371	313
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	405	376	361
zasiłek pielęgnacyjny	1 080	1 123	1 176
świadczenie pielęgnacyjne	156	173	175
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	196	188	155
świadczenie rodzicielskie	122	112	128
zasiłek dla opiekuna	6	2	1
specjalny zasiłek opiekuńczy	34	26	27

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest **zasiłek rodzinny**, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. W latach 2019-2021 najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, oraz podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom miasta świadczeniem był **zasiłek pielęgnacyjny**, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim od 01.04.2016 r. wypłacał **świadczenie wychowawcze (500+)**. Jego celem było częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2020 r. wypłacono świadczenia na łączną kwotę **41 049 459 zł**. W 2021 r. ustalone prawo do świadczenia miało 4 912 rodzin, a świadczeniem objęto w sumie 7 511 dzieci. Od 2022 r. ww. świadczenie realizowane jest w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w mieście Pruszcz Gdański przyznano 5 takich świadczeń w 2019 r., 1 świadczenie w 2020 r. oraz 3 świadczenia w 2021 r.

Do 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M.P. 2018 poz. 514). Od 2021 r. ww. świadczenie realizowane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” objęło łącznie 642 rodziny z terenu miasta Pruszcz Gdański i 922 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 276 600 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” w 2019 r. z pomocy skorzystało 241 dzieci i 58 osób dorosłych, w 2020 r. 230 dzieci i 61 osób dorosłych, w 2021 r. 205 dzieci i 65 osób dorosłych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie **świadczenia z funduszu alimentacyjnego**, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	244	242	233
liczba przyznanych świadczeń	244	242	233
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	1 012 417	964 966	1 003 339

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

W Pruszczu Gdańskim funkcjonują: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców miasta.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim w odniesieniu do mieszkańców miasta realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba dzieci z miasta adoptowanych	–	–	2
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	2	4
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	3	2
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	35	37	32
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	9	9	10
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	20	20	19
liczba usamodzielnionych dzieci z miasta	3	3	4

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim.

12. BEZROBOCIE

W latach 2019-2021 w mieście Pruszcz Gdański liczba osób bezrobotnych ulegała wahanom. Liczba kobiet, które w tym okresie były bezrobotne, stanowiła większość ogółu osób pozostających bez pracy. Zmieniał się również udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu. Dane dotyczące bezrobocia prezentują poniższe tabele.

Tabela 32. Bezrobocie w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób w wieku produkcyjnym	19 513	19 498	19 660
liczba bezrobotnych w mieście ogółem	393	584	513
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	267	371	333
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	2,0%	2,9%	2,6%

Dane Gdańskiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

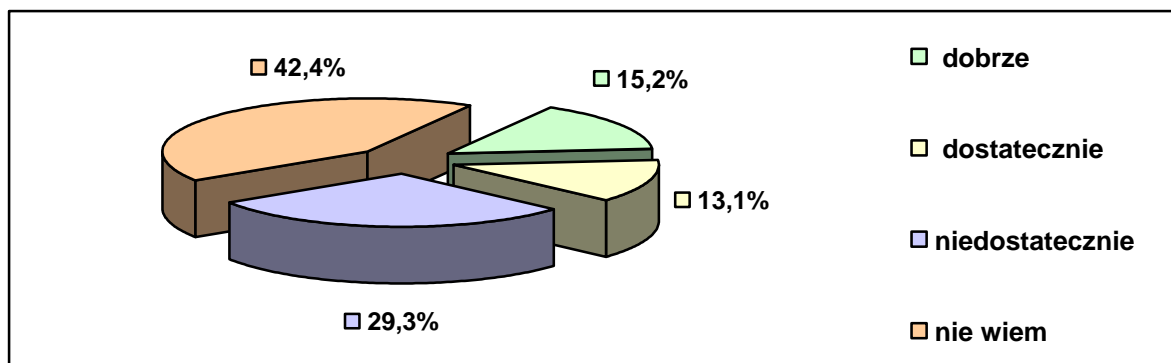
Tabela 33. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
stopa bezrobocia w powiecie gdańskim	3,8%	5,4%	4,7%
stopa bezrobocia w województwie pomorskim	4,4%	5,9%	5,1%
stopa bezrobocia w kraju	5,2%	6,2%	5,4%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2019-2021 powiat gdański charakteryzował się niższą w stosunku do województwa pomorskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahanom w trakcie rozpatrywanego okresu. Należy dodać, iż bezrobocie było czwartym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w mieście Pruszcz Gdański.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w mieście działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

13,1% badanych uznało działania realizowane w mieście w zakresie przeciwdziałania bezrobociu za dostateczne, a 15,2% ankietowanych oceniło je jako dobre. Jednocześnie 29,3% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Ponadto 42% respondentów nie potrafiło tych działań ocenić.

13. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu miasta świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim. Poniższa tabela przedstawia dane o liczbie osób korzystających z pomocy w tym zakresie.

Tabela 34. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba rodzin	21	20	24
liczba osób w rodzinach	23	20	24

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

W świetle przytoczonych danych można stwierdzić, iż bezdomność nie stanowi dużego problemu społecznego na terenie miasta; rokrocznie notowano około 20 przypadków tego zjawiska.

14. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ nakłada na samorzady lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono w Pruszczu Gdańskim dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Szczegóły prezentują poniższe tabele.

Tabela 35. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2019-2021

rodzaj	wartość w zł		
	2019	2020	2021
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	756 404,40	811 364,29	810 068,20

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2019-2021 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień

wielkość wydatków (w zł)	2019	2020	2021
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	620 676,78	336 443,50	447 121,77
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	7 297,99	–	8 649,42
razem	627 974,77	336 443,50	455 771,19

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywa **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Wybrane dane dotyczące działalności MKRPA w Pruszczu Gdańskim przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 37. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	15	10	10

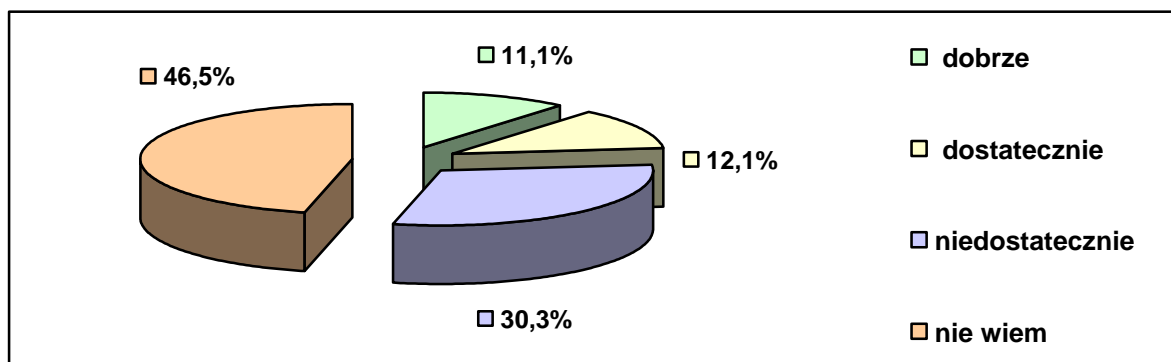
Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pruszczu Gdańskim.

Tabela 38. Działalność MKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	10	7	12
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	11	7	13

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pruszczu Gdańskim.

W latach 2019-2021 wahała się liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. Komisja w analizowanym okresie występowała odpowiednio z: 11, 7 i 13 wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec mieszkańców miasta. O ocenę działań, jakie prowadzone są w mieście w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

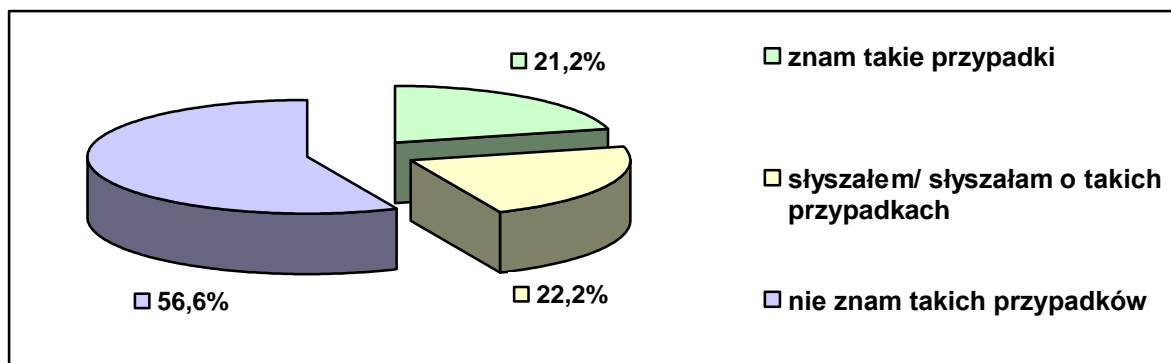
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Ponad 23% badanych oceniło działania przeciwdziałające uzależnieniom jako dostateczne lub dobre. Jednocześnie 30,3% ankietowanych uznało je za niedostateczne. Wysoki odsetek (46,5%) respondentów nie potrafił ocenić tych działań.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 10. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?

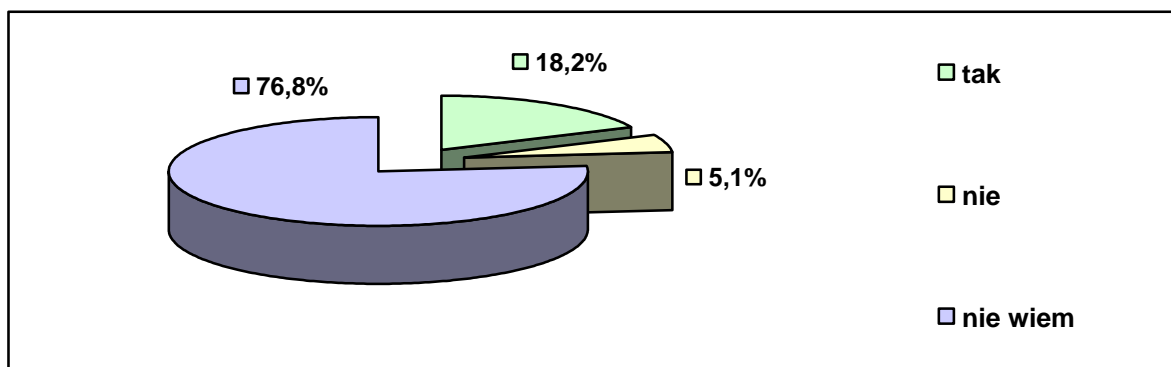

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

43,4% respondentów twierdzi, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie 56,6% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta, 18,2% badanych odpowiedziało twierdząco. Zdaniem 5,1% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. 76,8% respondentów wybrało odpowiedź „nie wiem”. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Przeciwdziałanie problemom przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Funkcjonowanie w mieście **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** reguluje nowelizacja ustawy

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2010 roku. Zadaniem Zespołu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz prokuratury. Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą. Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Pruszcz Gdański prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 39. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	16	16	17
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5
liczba spotkań grup roboczych	372	217	272
liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	47	36	47
w tym złożonych przez Policję	25	15	25
liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty	46	33	51
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	29	26	26
liczba spraw sądowych	–	–	–

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w mieście Pruszcz Gdański.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy między innymi **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 22 rodzinom (31 osobom w rodzinach) w 2019 r., 22 rodzinom (27 osobom w rodzinach) w 2020 r. oraz 20 rodzinom (25 osobom w rodzinach) w 2021 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono 5 rodzinom (5 osobom w rodzinach) w 2019 r., 1 rodzinie (5 osobom w rodzinie) w 2020 r. oraz 2 rodzinom (5 osobom w rodzinach) w 2021 r. W analizowanym okresie wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznano 10 rodzinom (36 osobom w rodzinach) w 2019 r., 4

rodzinom (10 osobom w rodzinach) w 2020 r. oraz 6 rodzinom (19 osobom w rodzinach) w 2021 r.

W ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, warsztatów, spotkań ze specjalistami i pogadank oraz konkursów, a także akcji społecznych i charytatywnych, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Wykorzystywano także materiały edukacyjno-informacyjne oraz organizowano poradnictwo dla rodziców i opiekunów zgłaszających problem przemocy.

Tabela 40. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie miasta w 2021 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Niepodległości 9, 83-000 Pruszcz Gdański
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
3.	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Grunwaldzka 20, 83-000 Pruszcz Gdański
4.	Urząd Miasta	
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Wojska Polskiego 2, 83-000 Pruszcz Gdański
6.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Raciborskiego 2a, 83-000 Pruszcz Gdański
7.	Punkt Konsultacyjny	
8.	Grupa AA „Credo”	ul. Wojska Polskiego 37, 83-000 Pruszcz Gdański
9.	Grupa AA „Łaska”	ul. Orzeszkowej 5, 83-000 Pruszcz Gdański

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

15. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w mieście została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 5 ankiet –

wypełnionych przez dyrektorów lub pedagogów szkolnych z następujących placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta:

- Zespół Szkół Ogrodniczych i Ogólnokształcących im. Mariana Raciborskiego (liczba uczniów: 780, liczba nauczycieli: 86),
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 im. Marii Konopnickiej (liczba uczniów: 943, liczba nauczycieli: 92),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika (liczba uczniów: 965, liczba nauczycieli: 103),
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Ignacego Jana Paderewskiego (liczba uczniów: 1 364, liczba nauczycieli: 134),
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Matejki (liczba uczniów: 726, liczba nauczycieli: 63).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga i psychologa. Cztery szkoły zatrudniają doradcę zawodowego i pielęgniarkę, a trzy placówki zatrudniają logopedę. Uczniowie wszystkich placówek mają dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego, oraz do Internetu. Wszystkie szkoły z terenu miasta prowadzą dożywianie uczniów.

Wszystkie placówki oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a trzy szkoły zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i zjawisk społecznie niepożądanych w otoczeniu domowym dzieci/uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 41. Negatywne zachowania występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2020/2021

rodzaj negatywnych zachowań	obecność poszczególnych zjawisk
	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	45
sięganie po alkohol	6
sięganie po narkotyki	0
niszczenie mienia szkolnego	52
kradzieże na terenie szkoły	2
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	13
udział w grupach negatywnych	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	131
autoagresja	17
ucieczki z domu	2
przestępczość ujawniona	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	17

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych z terenu miasta.

Tabela 42. Dysfunkcje, zjawiska społecznie niepożądane i zachowania przestępcze stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2020/2021

dysfunkcje i zjawiska społecznie niepożądane	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	17
zaniedbanie	20
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	9
przemoc w rodzinie	8
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	0

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych z terenu miasta.

Przedstawiciele czterech badanych placówek zauważyli wzrost negatywnych zachowań wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, a ankietowani z trzech placówek – przypadków dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowolająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Wolontariatu w Gdańsku, kuratorów sądowych, Sąd Rejonowy, Policję, Sanepid, parafie, organizacje pozarządowe.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z MOPS w Pruszczu Gdańskim i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej. Szkoły organizują paczki świąteczne, akcje charytatywne na rzecz potrzebujących oraz uczestniczą w akcjach ogólnopolskich.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie organizowana jest we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych, prowadzona jest także pedagogizacja rodziców. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia wychowawców i opieki świetlicowej.

Usprawnienie funkcjonowania placówek oraz poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zintensyfikowania współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Do efektywnego funkcjonowania szkoły konieczne jest zwiększenie liczby warsztatów dotyczących cyberprzemocy i uzależnienia od Internetu; jak również zajęć dodatkowych, w tym wyrównawczych. Według respondentów niezbędna jest też lepsza organizacja czasu wolnego uczniów.

16. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Na podstawie danych dotyczących sytuacji demograficznej miasta Pruszcz Gdański można stwierdzić, że w latach 2019-2021 liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrastała, podobnie jak udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności miasta. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 43. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba mieszkańców miasta ogółem	31 326	31 578	31 949
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 808	5 982	6 082
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności miasta	18,5%	18,9%	19,0%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowa analiza struktury demograficznej populacji miasta zawarta w Rozdziale 3. Części Diagnostycznej niniejszego dokumentu ukazuje niekorzystne tendencje: rosnąca liczba osób starszych przy wahałej się liczbie osób w wieku produkcyjnym pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność miasta wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim w ramach swojej działalności świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 44. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba rodzin	56	48	46
liczba osób łącznie w rodzinach	67	57	55

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Wśród odbiorców pomocy społecznej w 2021 r. były ogółem 262 osoby w wieku powyżej 56 lat (163 powyżej 66 lat), w tym 55 osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie,

jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w mieście, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, problemy komunikacyjne oraz niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa, a także brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziny. Zwrócono także uwagę na niedostateczną ofertę spędzania czasu wolnego, marginalizację i wykluczenie społeczne oraz potrzebę zwiększenia oferty wsparcia w postaci zapewnienia miejsc w domach dziennego pobytu i domach pomocy społecznej (tj. placówkach całodobowych).

Większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców miasta, była reprezentowana przez 14% ankietowanych. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w mieście należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej.

SYTUACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim wynika, że w latach 2019-2021 niepełnosprawność była pierwszym, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w mieście. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 45. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba rodzin	259	226	211
liczba osób łącznie w rodzinach	439	394	353

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Należy dodać, że ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności** w Pruszczu Gdańskim dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców miasta. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 46. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom miasta	120	102	99
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom miasta	423	355	386
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	165	144	146
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	236	179	219
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	22	32	21

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pruszczu Gdańskim.

Osoby niepełnosprawne z terenu miasta mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim**, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 47. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta w latach 2019-2021

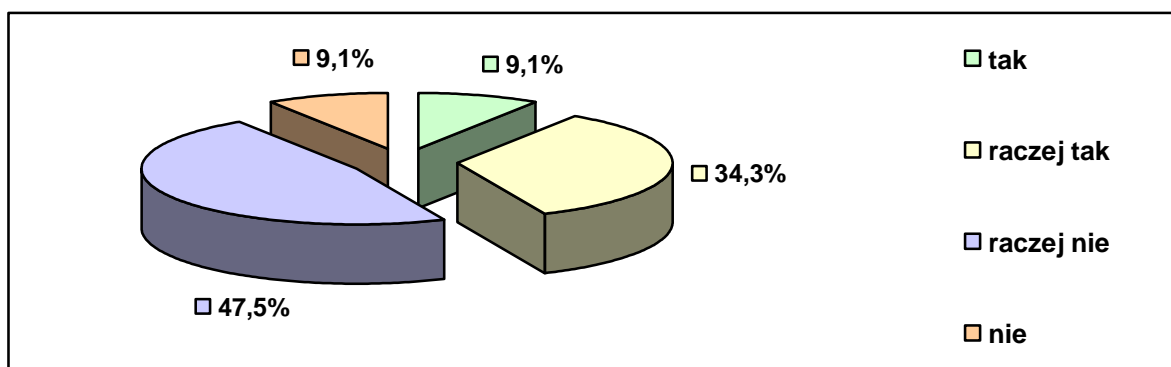
zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	78	164	107
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	148	182	244
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	23	28	34

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim.

W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w mieście. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury i budynków użyteczności publicznej, niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych, brak ofert pracy i niewielką liczbę zakładów pracy chronionej, problemy finansowe oraz utrudniony dostęp do odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne oraz brak odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie miasta. Według 43,4% mieszkańców w działaniach realizowanych w mieście raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, jednocześnie 9,1% badanych nie podziela tej opinii. Wysoki odsetek (47,5%) respondentów nie potrafił ocenić tych działań. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

17. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2021 r. na terenie miasta Pruszcz Gdański funkcjonowało 18 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji.

W 2021 r. w mieście Pruszcz Gdański funkcjonowały 3 parafie Kościoła Rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 48. Parafie rzymskokatolickie na terenie miasta

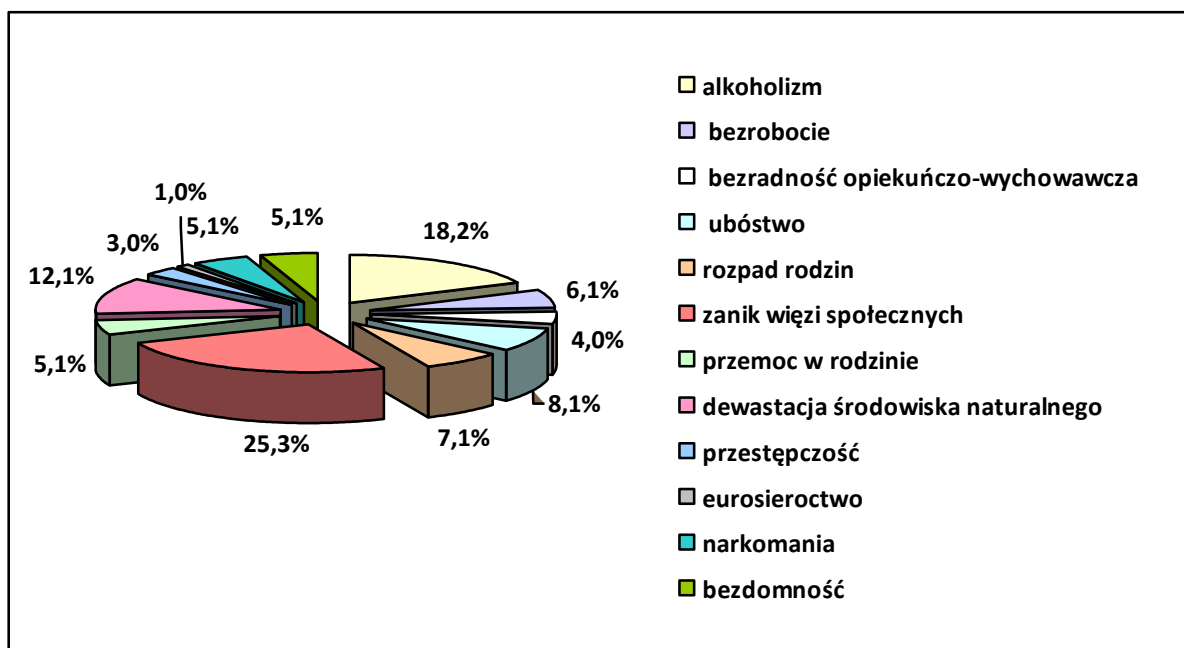
lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. bł. Michała Kozala B. i M. i bł. ks. Popiełuszki	ul. Orzeszkowej 5, 83-000 Pruszcz Gdański
2.	Parafia pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy	ul. Chopina 3, 83-000 Pruszcz Gdański
3.	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Wojska Polskiego 37, 83-000 Pruszcz Gdański

Dane Urzędu Miasta Pruszcz Gdański.

18. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w mieście najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska, w Pani / Pana ocenie, najbardziej uwidaczniają się w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

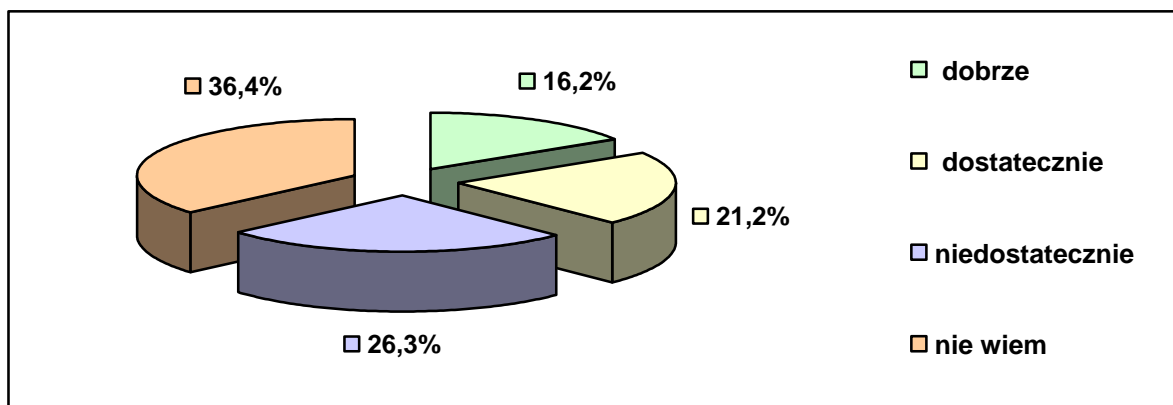
Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w mieście, respondenci najczęściej wskazywali zanik więzi społecznych, alkoholizm, dewastację środowiska naturalnego i ubóstwo. W dalszej kolejności wymieniali rozpad rodzin, bezrobocie, bezdomność, narkomanię, przemoc w rodzinie i bezradność opiekuńczo-wychowawczą.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w mieście, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność odbywania zebrań mieszkańców z przedstawicielami samorządu, prowadzenia dialogu. Mieszkańcy chcieliby także utworzenia miejsc spotkań dla młodzieży i rodzin oraz zorganizowania wolontariatu. Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej ułatwienie dostępu do opieki medycznej, szczególnie

specjalistycznej oraz psychologicznej, a także zwiększenie zakresu usług opiekuńczych.

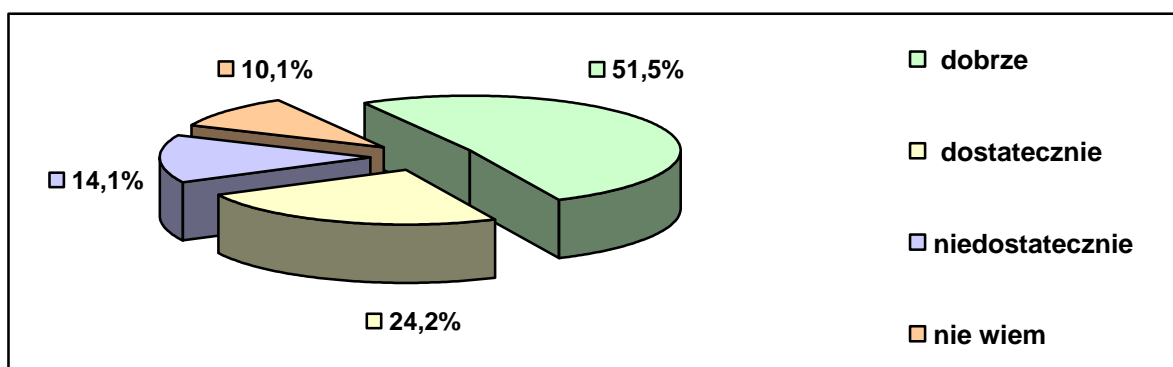
W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami oraz poziomu zadowolenia z faktu bycia mieszkańcem miasta. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy miasta raczej pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem 37,4% respondentów jest ona dobra lub dostateczna. Jednocześnie 26,3% badanych uznało ją za niedostateczną. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 36,4% respondentów. Z kolei 75,7% respondentów wyraziło zadowolenie z faktu zamieszkiwania w mieście. Jednocześnie 14,1% ankietowanych wyraziło opinię przeciwną, zaś 10,1% pytanym nie było w tej kwestii zdecydowanych.

19. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans kobiet i mężczyzn jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości szans kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości szans wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier.

W latach 2019-2021 struktura ludności pod względem płci w mieście Pruszcz Gdański ulegała niewielkim zmianom. Z kolei według danych Gdańskiego Urzędu Pracy w Gdańsku w latach 2019-2021 kobiety stanowiły większość ogółu osób bezrobotnych w mieście. Dane w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 49. Udział kobiet w liczbie ludności miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba ludności miasta ogółem	31 326	31 578	31 949
liczba kobiet	16 397	16 505	16 696
udział kobiet w liczbie ludności miasta ogółem	52,34%	52,27%	52,26%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 50. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba bezrobotnych ogółem	393	584	513
liczba bezrobotnych kobiet	267	371	333
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	67,9%	63,5%	64,9%

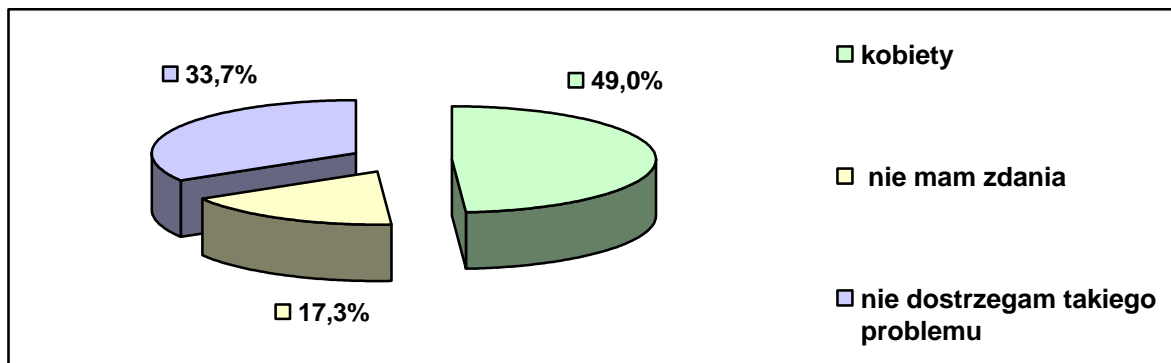
Dane Gdańskiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jednak jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w mieście Pruszcz Gdański przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 98 ankiet wypełnionych przez mieszkańców miasta, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich

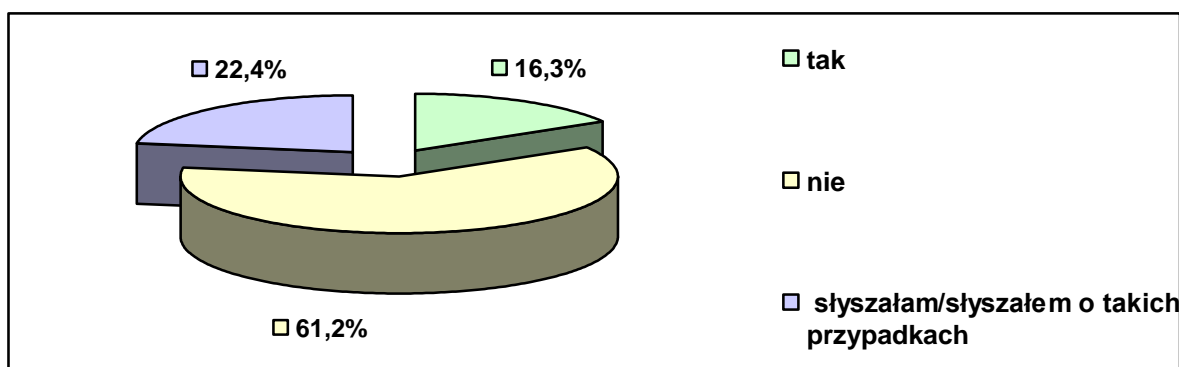
zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans oraz o styczność z tym problemem na terenie miasta. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustrują wykresy zamieszczone poniżej.

Wykres 16. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Wykres 17. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub o nich słyszała/ słyszał?

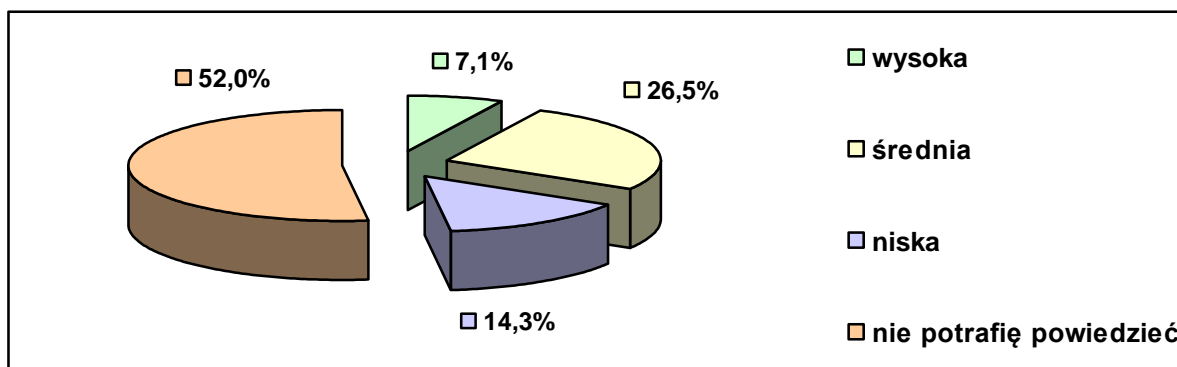

Dane z badania ankietowego.

Według 49% ankietowanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. 33,7% uczestników badania nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 17,3% respondentów. Ponad 61% respondentów odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście. Jednocześnie 22,4% badanych przyznało, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w mieście, a 16,3% respondentów stwierdziło, iż takie przypadki zna.

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności szans w mieście. Według 14,3% badanych skala problemu na terenie miasta jest niska, 26,5% pytanych stwierdziło, że jest średnia, a 7,1%, że wysoka. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 52% ankietowanych. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi.

Wykres 18. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście?

Dane z badania ankietowego.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło 44% badanych. Jednocześnie 11,2% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. 44,8% respondentów nie potrafiło rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (35%), płace (32%), awans zawodowy (25%), życie rodzinne (15%), udział we władzach samorządowych (7,5%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę edukacji i podnoszenia świadomości społecznej oraz wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie wynagrodzeń.

Z udzielonych wypowiedzi wynika, że znaczna część ankietowanych dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji ze względu na płeć i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki odsetek respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Może to świadczyć o stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie wywołują one w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Z pewnością dla osiągnięcia zmiany należy zadbać o wyraźniejszą obecność tej tematyki w sferze publicznej.

20. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

OBSZARY ANALIZY SWOT	
BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	I
RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	II
ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	III
STAROŚĆ	IV
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	V
KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	VI

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście • podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • brak placówki zapewniającej schronienie osobom bezdomnym • brak filii Gdańskiego Urzędu Pracy

<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w mieście • utworzenie Centrum Integracji Społecznej 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w mieście • zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • wzrastająca liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych • zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego oraz udziałem w szkoleniach zawodowych • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, które mogłyby przyczynić się do ograniczenia bezrobocia • niewzrastające zjawisko ubożenia wśród mieszkańców miasta • zainteresowanie lokalnej społeczności problemami osób ubogich i włączanie się w działania mające na celu zaspokojenie potrzeb osób ubogich 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet • zwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście, podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, diagnozowanie problemu bezdomności w mieście, a także pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie

bezrobociu (m.in. z funduszy UE oraz podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych).

Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet, a także zwiększającą się liczbę osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście • wsparcie asystenta rodziny rodzin dysfunkcyjnych • zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego rodzinom wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnienie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • brak świadomości konsekwencji stosowania i doznania przemocy • niechęć rodzin do korzystania ze wsparcia asystenta rodziny • niechęć osób doznających przemocy do podejmowania działań w kierunku poprawy sytuacji i przewycięzania trudności • niewykorzystywanie proponowanych form wsparcia i sposobów wychodzenia z występujących problemów i trudności przez osoby i rodziny borykające się z problemem przemocy czy też problemami opiekuńczo-wychowawczym • brak chęci współpracy ze strony osób stosujących przemoc i ich niechęć do uczestniczenia w programach edukacyjno-korekcyjnych • brak narzędzi do wywierania nacisku na osoby stosujące przemoc w kierunku zaprzestania zachowań przemocowych wobec członków rodziny oraz przymusu uczestniczenia w programach korekcyjno-edukacyjnych • zbyt mała liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach • niski udział osób trzecich/rodziny w procesie ujawniania przemocy w rodzinie • niewystarczająca ilość szkół podstawowych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niewzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilanie się zjawiska przemocy w rodzinie i co się z tym wiąże zagrożenie dziedziczenia wzorca przemocy • wzrost liczby rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz zagrożonych wystąpieniem przemocy

<p>oraz rodzin dysfunkcyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta • oferta w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej • sytuacja finansowa miasta pozwalająca na zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nienasilająca się w mieście skala zjawiska przemocy w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie 	
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na wskazane liczne mocne strony, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego rodzinom wymagającym tej formy wsparcia, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dzieci i młodzieży.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej • brak opieki psychiatrycznej dla dzieci • brak szpitala co wiąże się z koniecznością dojazdu do innych miejscowości celem hospitalizacji • długi okres oczekiwania na badania specjalistyczne finansowane przez NFZ • niedostosowana infrastruktura ochrony zdrowia dla potrzeb pacjentów • duże potrzeby w zakresie mieszkalnictwa społecznego i socjalnego

<p>w obszarze uzależnień wśród uczniów</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych lub lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego • niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po narkotyki lub alkohol • niezwiększające się zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • wzrost liczby osób niepełnosprawnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, a także realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak również podejmowanie przez samorząd działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo zdecydowanej przewagi mocnych stron w tym obszarze wskazane zagrożenia – zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia oraz wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej miasta z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie miasta form wsparcia osób starszych, m. in. dom dziennego pobytu • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej (Uniwersytet Trzeciego Wieku) 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczona edukacja w zakresie wyłudzeń i oszustw • długi okres oczekiwania na badania specjalistyczne i zabiegi finansowane przez NFZ • brak szpitala co wiąże się z koniecznością dojazdu do innych miejscowości celem hospitalizacji • zbyt mała liczba miejsc w placówkach służby zdrowia zapewniających całodobową opiekę (zakłady opiekuńczo – lecznicze, hospicja) • wzrastające koszty utrzymania w zakładach opiekuńczo-leczniczych • wysokie koszty utrzymania osób w domach pomocy społecznej • niewystarczająca liczba miejsc spotkań dla osób starszych • zbyt mała liczba spotkań kulturalnych/integracyjnych dla osób starszych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • dostęp do takich form wsparcia jak kluby seniora, domy dziennego pobytu 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, głównie w formie usług opiekuńczych • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • ubóstwo osób starszych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej miasta z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi oraz zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, wzrastająca liczba osób starszych korzystających z pomocy

społecznej, głównie w formie usług opiekuńczych, czy występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> informowanie osób niepełnosprawnych z miasta o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy informowanie przedsiębiorców z miasta o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> brak monitorowania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom miasta
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej niewzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych z terenu miasta niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnością wymagających podejmowania działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób niepełnosprawnych z miasta o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji

o wolnych miejscach pracy, informowanie przedsiębiorców z miasta o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych, prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak bagatelizować zagrożeń występujących w tym obszarze, m.in. wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych, brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych z terenu miasta, a także wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnością, wymagających podejmowania działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych. Rozwiązanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca ilość działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał miasta zapewniający jego rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • zainteresowania mieszkańców miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • systematyczna zmiana profilu klienta pomocy społecznej, wymuszająca konieczność dostosowania nowych narzędzi pracy i form pomocy • zwiększająca się liczba obcokrajowców mieszkających w Pruszczu Gdańskim i trudności związane z asymilacją,

<p>działalnością w organizacjach pozarządowych</p> <ul style="list-style-type: none">• stale rosnąca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej• zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją• niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej• dysponowanie przez miasto środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb• wykazywanie zainteresowania działalnością wolontarystyczną mieszkańców miasta	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje prawie wyłącznie mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, jak również możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej. Zagrożenia, jakie wskazano, dotyczą sfery społecznej i wzrastającego zapotrzebowania na zmianę narzędzi stosowanych w pracy i form pomocy.

III. PROGRAMOWANIE

Diagnoza problemów społecznych oparta na analizie źródeł zastanych oraz wyników badań ankietowych, a także analizie SWOT wybranych obszarów problemowych pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030. Działania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

- 1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności, zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin.**
- 2. Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**
- 3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.**

4. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych.**
5. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.**
6. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom miasta.**
7. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w mieście. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Miasto Pruszcz Gdański zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych, stwarza warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego, integruje lokalną społeczność oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„W trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców Miasto Pruszcz Gdański podejmuje zintegrowane działania zmierzające do rozwiązywania problemów społecznych”.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wytyczone cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Pomoc mieszkańcom dotkniętym i zagrożonym ubóstwem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 2. Aktywne ograniczanie zjawiska dziedziczenia biedy oraz wyuczonej bezradności poprzez m.in. podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołem. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 	działania ciągłe

	<p>5. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem.</p>	
<p>2. Aktywizacja zawodowa i wsparcie dla osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie miasta. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami, instytucjami, a także organizacjami pozarządowymi i Kościołem w celu podniesienia skuteczności wsparcia adresowanego do osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 5. Rozwój współpracy z Gdańskim Urzędem Pracy. 6. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz promocja działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej. 7. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 8. Promowanie w obszarze rynku pracy oraz w życiu publicznym 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>

	zasady równości szans kobiet i mężczyzn.	
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom miasta (pomoc społeczna, rodzina, edukacyjna opieka wychowawcza, ochrona zdrowia)	zł	65 333 904	50 000 000	UM/MOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej	osoba	412	400	MOPS	raz w roku
liczba osób	osoba	687	640	MOPS	raz w roku

w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	373	330	MOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	217	180	MOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	24	18	MOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności miasta	%	2,15	1,8	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	992	900	MOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	10	20	MOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych w mieście	osoba	513	400	GUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet	osoba	333	300	GUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych	%	2,6	2,0	GUP	raz w roku

w mieście w liczbie osób w wieku produkcyjnym					
---	--	--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Gdański Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza miasta, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie rodzinom pomocy z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Promowanie prawidłowego modelu rodziny i edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia 	działania ciągłe

	<p>świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 5. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 6. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 7. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła. 	
<p>2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w mieście i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozpoznawanie i zabezpieczanie potrzeb społecznych dzieci i młodzieży, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów. 	<p>działania ciągłe</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta. 	
<p>3. Przeciwdziałanie problemom uzależnień, pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 2. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 6. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 7. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>narkomanii i przemocy w rodzinie.</p> <p>8. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.</p>	
--	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	364	350	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	13	10	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	498	470	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	15	30	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu	rodzina	20	15	MOPS	raz w roku

narkomanii	rodzina	2	2	MOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	6	6	MOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	47	50	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	1 269	1200	MOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	233	220	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	69	80	MOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni

oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	
---	---	--

CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Aktywna polityka senioralna – realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 4. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych oraz rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 5. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Poszerzanie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 7. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	działania ciągłe

2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych i podejmowanie współpracy z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne. 	działania ciągłe
--	---	------------------

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	6 082	7 000	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	%	19,0	22%	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	163	200	MOPS	raz w roku

liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	211	220	MOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	47	60	MOPS	raz w roku
liczba osób z miasta przebywających w DPS	osoba	34	50	MOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW MIASTA.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej oraz realizowanie programów zdrowotnych. 3. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie miasta. 4. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców miasta. 5. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 	<p>działania ciągłe</p>
<p>2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców miasta o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i Internetu. 	<p>działania ciągłe</p>

3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 2. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 3. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 4. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami. 	działania ciągłe
---	--	------------------

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	511	600	UM, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia	działanie	196	220	UM, NGOs,	raz w roku

w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego				placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie miasta, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	984 (9)	960 (7)	Policja	raz w roku
liczba działań profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach	działanie	515	600	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze	inwestycja	12	16	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji

Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne		pozarządowych, sponsorzy indywidualni.
--	--	--

CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 	działania ciągłe

	7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie miasta.	
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne miasta. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym. 	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2021 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie			MOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w mieście, w tym funkcjonujących w obszarze polityki	organizacja	18	18	UM, NGOs, MOPS	raz w roku

społecznej

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościoł, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich,

	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia, - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej;
<p>CEL STRATEGICZNY 2.PRACA NA RZECZ RODZINY, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych

	<p>i współzależnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie;
<p>CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem;
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
<p>CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Każdy podmiot z terenu miasta będący realizatorem zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu miasta, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet miasta; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach finansowych ujęto poziom wydatków miasta w 2021 r. z działów klasyfikacji budżetowej:

- 801 – oświata i wychowanie – 75.073.144,11 zł
- 851 – ochrona zdrowia – 1.197.439,36 zł
- 852 – pomoc społeczna – 7.939.473,02 zł
- 854 - edukacyjna opieka wychowawcza – 2.436.741,23 zł
- 855 – rodzina – 57.351.702,71 zł.

Wydatki ogółem w 2021 roku wyniosły 220.384.805 zł.

Szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację wskazanych zadań będzie nie niższa niż w roku 2021, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych oraz w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, sugerował podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;

- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm miasta, nie tylko jego tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd miasta, jego jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Mówiąc o ryzyku we wdrażaniu założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030, należy dostrzec, że powstaje ona w trzecim roku trwania pandemii koronawirusa oraz w tle konfliktu zbrojnego między Rosją a Ukrainą, a także pogarszającej się koniunktury ekonomicznej.

Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców ;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku z prowadzoną wieloletnią pracą socjalną ukierunkowaną na wzmocnienie i usamodzielnianie osób i rodzin zamieszkujących miasto;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy jednak przewidywać zaburzenia w wielu obszarach życia gospodarczego i społecznego kraju, a co za tym idzie – miasta. Monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, niemniej może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców miasta.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 będzie realizowana w szczególności poprzez opracowane i wdrażane programy:

1. Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pruszcz Gdański.
2. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pruszcz Gdański.
3. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Program współpracy Miasta Pruszcz Gdański z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia miasta i jego mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2023-2030 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmieniane i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW**Diagramy**

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	56
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	6
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	7
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2019-2021	16
Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2019-2021	17
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2019-2021	17
Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	19
Tabela 7. Aktywność gospodarcza mieszkańców miasta w latach 2019-2021	19
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe miasta w latach 2019-2021	20
Tabela 9. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2019-2021	20
Tabela 10. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2021/2022	21
Tabela 11. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście w roku szkolnym 2021/2022 ..	21
Tabela 12. Placówki oświatowe w mieście w roku szkolnym 2021/2022	21
Tabela 13. Wykaz przedszkoli i szkół działających w mieście w roku szkolnym 2021/2022 .	21
Tabela 14. Placówki kultury w mieście w 2021 r.	23
Tabela 15. Wykaz placówek kultury w 2021 r.	23
Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w mieście w 2021 r.	25
Tabela 17. Sport i rekreacja w 2021 r.	26
Tabela 18. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r. ...	28
Tabela 19. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2021 r. .	28
Tabela 20. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2019-2021	29
Tabela 21. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021	29
Tabela 22. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2021 r.	29
Tabela 23. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021	30
Tabela 24. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2019-2021	31
Tabela 25. Asystenci rodziny w mieście w latach 2019-2021	32
Tabela 26. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2019-2021	33
Tabela 27. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2019-2021	33
Tabela 28. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2019-2021	34
Tabela 29. Rodzaj i wysokość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2019-2021	34
Tabela 30. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2019-2021	36
Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2019-2021	36
Tabela 32. Bezrobocie w mieście w latach 2019-2021	37
Tabela 33. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2019-2021	37
Tabela 34. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomytności w latach 2019-2021	38
Tabela 35. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2019-2021	39
Tabela 36. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2019-2021 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	39
Tabela 37. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021	39
Tabela 38. Działalność MKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście	40
Tabela 39. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście w latach 2019-2021	42

Tabela 40. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie miasta w 2021 r.....	43
Tabela 41. Negatywne zachowania występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2020/2021	45
Tabela 42. Dysfunkcje, zjawiska społecznie niepożądane i zachowania przestępcze stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2020/2021	45
Tabela 43. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2019-2021	47
Tabela 44. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2019-2021	47
Tabela 45. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021.....	48
Tabela 46. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2019-2021.....	49
Tabela 47. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta w latach 2019-2021	49
Tabela 48. Parafie rzymskokatolickie na terenie miasta.....	50
Tabela 49. Udział kobiet w liczbie ludności miasta w latach 2019-2021	53
Tabela 50. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2019-2021	53

Wykresy

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2019-2021.....	17
Wykres 2. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?	23
Wykres 3. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście?	24
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia? ...	25
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji? ...	26
Wykres 6. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	27
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?.....	31
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?.....	38
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	40
Wykres 10. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?	41
Wykres 11. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta?	41
Wykres 12. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	50
Wykres 13. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska, w Pani / Pana ocenie, najbardziej uwidaczniają się w mieście?	51
Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	52
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem miasta? ..	52
Wykres 16. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć? ..	54
Wykres 17. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub o nich słyszała/ słyszał?.....	54
Wykres 18. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście?	55

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których realizacja w znaczny sposób przyczyni się do rozwiązania wielu problemów społecznych oraz zminimalizuje ich negatywne skutki. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

W związku z powyższym wnoszę pod obrady sesji Rady Miasta projekt uchwały w przedmiotowej sprawie.